

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Projekt iDream

IO4: Przewodnik po Najlepszych Praktykach dla Edukatorów Cyfrowych

Partnerzy: KWC, CE FEC, EUROSUCCESS CONSULTING, VIONE, IRIS, DOMSPAIN

Projekt 2020-1-UK01-KA226-VET-094700

Spis treści	
Wstęp	2
Moduł 1: Strategie cyfrowe	3
Moduł 2: Spersonalizowana nauka dla uczniów	9
Moduł 3: Komunikacja	19
Moduł 4: Ewaluacja	27
Odnośniki	37

Wstęp

Przewodnik po Najlepszych Praktykach dla Edukatorów Cyfrowych to cyfrowy przewodnik, który będzie zawierał zestaw najlepszych metod dla korepetytorów, instruktorów, mentorów oraz nauczycieli w zakresie przejścia z tradycyjnego nauczania do środowisk cyfrowych.

Podręcznik składa się z czterech modułów:

Moduł 1: Strategie cyfrowe

Moduł 2: Spersonalizowana nauka dla uczniów

Moduł 3: Komunikacja

Moduł 4: Ewaluacja

Moduł 1: Strategie cyfrowe

Wstęp/ zarys modułu

Współcześni uczniowie szybko się nudzą i nie mają wystarczającej motywacji do nauki. Oczekują oni, że zdobędą wiedzę i umiejętności w sposób dynamiczny, intrygujący i ciekawy. To jeden z poważniejszych problemów edukacji, gdzie to nauczyciel przegrywa „wojnę” ze smartfonami o uwagę swoich uczniów. Dobra strategia cyfrowa skupia się na zidentyfikowaniu słabości w sposobie, w jakim dana organizacja podchodzi do technologii cyfrowych oraz jak pokonuje te problemy poprzez działanie. Edukacja asynchroniczna to zyskująca na popularności forma nauczania odbywająca się niezależnie od miejsca i czasu – innymi słowy wszyscy uczniowie mogą przyswajać materiał w dogodnej dla nich chwili. Przyjmuje ona różne formy, od nagrywanych lekcji video po testy oparte na grach, które uczniowie samodzielnie rozwiązują. W skład asynchronicznego uczenia się wchodzi także korespondencja drogą e-mail między nauczycielami, a uczniami, internetowe fora dyskusyjne, systemy zarządzania wirtualną klasą oraz szereg innych narzędzi. W tym module zwrócimy uwagę na aktualne trendy w edukacji cyfrowej oraz na to, jak ich działanie, może dać nam przewagę. Skoncentrujemy się też na pokazaniu tego, jako oczekiwać nieoczekiwanego i pozostać elastycznym. Wyjaśnimy, jak jasno określić oczekiwania wobec kursu, stworzyć poczucie komfortu i zbudować społeczność uczących się.

2.1. Zdefiniuj cele i oczekiwania nauczyciela

Celem jest pokazanie, czym jest strategia cyfrowa, które nowe rozwiązania technologiczne są odpowiednie, i przedstawienie kilku kroków, jak zbudować nowoczesny kurs online. Oczekujemy, że po ukończeniu wszystkich modułów użytkownicy będą lepiej poinformowani o nowych rozwiązaniach technologicznych, o tym, jak stosować, projektować i organizować ciekawe i interaktywne kursy, które będą przykuwały uwagę uczniów. Wskażemy konkretne przykłady technologii, które działają w sposób szybki, niezawodny i interaktywny. Głównym celem modułu jest dostarczenie użytkownikom wiedzy i umiejętności niezbędnych do odniesienia sukcesu w edukacji cyfrowej. Głównymi problemami będą:

- Jakie są wyzwania w środowisku cyfrowym?
- Jak określić, czego potrzebują uczniowie?
- Jakich metod używają inni?
- Czym możemy wzbogacić nasze materiały?
- Jak dostarczać ciekawe treści?

2.2. Poznaj narzędzia technologiczne

Oprócz optymalizacji czasu nauczyciela, technologie edukacyjne mogą pomóc nauczycielom wybrać tematy i metody nauczania, które są przydatne, a nie przestarzałe. To automatycznie przekłada się na pozytywny wpływ na zaangażowanie i zainteresowanie uczniów. Środki wykorzystywane do technologicznego wsparcia nauczania, są szeroko rozpowszechnione, liczne i zróżnicowane, a są nimi:

- ☒ Wirtualne środowiska edukacyjne (biblioteki, laboratoria, sale dydaktyczne);

- ☒ Nauka oparta na grach;
- ☒ Wirtualna i rozszerzona rzeczywistość w szkoleniu;
- ☒ Wykorzystanie sieci społecznościowych w procesie edukacyjnym;

Do wsparcia procesu edukacyjnego zalicza się również możliwość udostępniania treści oraz zasobów audio i wideo poprzez technologie internetowe – sieci społecznościowe, blogi, strony internetowe, itd. Zaprezentujemy też kilka aplikacji, które urozmaicą materiał i uczynią naukę interaktywną.

2.3. Proces tworzenia kursu online

Jedną z nowoczesnych metod szkolenia są właśnie kursy i materiały szkoleniowe online. Liczne korzyści, w tym czas i koszty, to tylko niektóre z powodów, dla których formalne i nieformalne organizacje przechodzą z nauczania tradycyjnego na internetowe. Aby szkolenie online było skuteczne i przydatne, powinno być stworzone w oparciu o kilka fundamentalnych zasad, które przedstawiamy w 6 prostych krokach, opisanych poniżej.

Wybór odpowiedniego narzędzia do tworzenia e-learningu

Narzędzie autorskie eLearning odgrywa ważną rolę w tworzeniu kursu szkoleniowego. Dlatego tak ważne jest, aby wybrać najlepsze narzędzie, które oferuje potrzebne funkcje. Oszacuj umiejętności swoje i swojego zespołu, aby znaleźć dla siebie najlepsze rozwiązanie. Dobrym pomysłem jest poszukanie narzędzia do tworzenia e-learningu, które jest jednocześnie elastyczne i łatwe w użytkowaniu. Jeśli chcesz w pełni wykorzystać narzędzie autorskie, wybierz takie, które zawiera gotowe szablony lub posiada bibliotekę gotowych modeli i elementów.

Wstępne badanie grupy docelowej – potrzeby uczniów

Jednym z czynników warunkujących to, że twój kurs odniesie sukces, jest to, że jest przeznaczony dla właściwych odbiorców. Musisz wcześniej ocenić i przeanalizować charakterystykę swoich odbiorców lub temat, wokół którego tworzysz materiał edukacyjny.

Korzystanie z szablonów i elementów szkoleniowych - twórz nowe lub korzystaj z gotowych

Istnieje wiele narzędzi i witryn e-learningowych, które zapewniają dostęp do szablonów układu strony, których możesz użyć. Zamiast tworzyć cały układ od podstaw, możesz skorzystać z tych szablonów i znacznie skrócić czas tworzenia swoich treści. Niektóre z nich można dostosować według własnego uznania, a nawet oznaczyć marką. Daje to mniej doświadczonym użytkownikom e-learningu możliwość tworzenia własnych kursów, bez posiadania szczegółowej wiedzy z zakresu programowania czy projektowania.

Wybór systemu zarządzania nauką w chmurze

Jedną z najbardziej niesamowitych rzeczy, która sprawia, że szkolenie online jest w pełni profesjonalne, są możliwości, jakie daje mu współczesny świat technologiczny. Dzięki systemom zarządzania nauką w chmurze będziesz mógł sam określić, w jaki sposób używany jest twój kurs, a także analizować postępy i osiągnięcia twoich uczniów.

Dodawanie i wstawianie multimediów

Jeśli nie posiadasz niezbędnych narzędzi lub umiejętności do samodzielnego tworzenia elementów multimedialnych, możesz po prostu wstawić linki do filmów, prezentacji i innych

zasobów online bezpośrednio w swoim kursie e-learningowym. Umożliwi to uczniom szybki dostęp do informacji bez konieczności wyszukiwania w Internecie multimediów związanych z twoimi treściami. Ponadto elementy audio i wideo sprawiają, że szkolenie jest bardziej profesjonalne i intuicyjne.

Treści proste i przejrzyste - elementy graficzne, audio i wideo

Możliwości tworzenia interaktywnej nauki online są niemal nieograniczone - Grywalizacja, Podcasty, Quizy. Twój kurs nie zawsze musi zawierać każdy rodzaj zasobów edukacyjnych. Zmniejsz długie bloki tekstu i podziel je na wypunktowania lub pogrubione śródtytuły, aby uniknąć przeciążenia poznawczego.

2.4. Spodziewaj się niespodziewanego i pozostań elastyczny

W pewnym momencie technologia cię zawiedzie. Może to być brak połączenia z czatem wideo, czy też linki do zadań i/lub zasobów nie będą działać. Miej plan tworzenia kopii zapasowych, w tym wszystkich zadań i ocen, które opierają się na technologii.

Bądź przejrzysty w komunikowaniu się ze studentami na temat awarii technologii. Na przykład wprowadź plan działania, którego uczniowie powinni się trzymać, jeśli nie mogą przesyłać zadań z powodu problemów technicznych. Nie bój się rozwiązywać problemów technicznych w czasie rzeczywistym, na przykład podczas dyskusji lub wspólnych działań, by zaoszczędzić cenny czas.

2.5. Określ jasne oczekiwania dotyczące kursu

Nauka online jest również nowością dla uczniów. Wyjaśnij uczniom, w jaki sposób będzie wystawiana ich ocena z kursu (uczestnictwo często stanowi znacznie większą część oceny niż w przypadku zajęć stacjonarnych).

Określ oczekiwania dotyczące czasu odpowiedzi. Na przykład ustal, że odpowiesz na e-maile w ciągu jednego dnia roboczego, w przeciwnym razie uczniowie mogą oczekiwać, że odpowiesz na e-mail w ciągu kilku godzin i wycofać się, jeśli tego nie zrobisz. Udostępnij uczniom zasoby dotyczące tego, jak zostać uczniem online. Jeden dla ucznia i jeden dla profesora.

2.6. Wprowadź poczucie komfortu i rozwijaj społeczność uczniowską

Studenci chcą, abyś wykazał się charakterem. Pokaż swój entuzjazm i podekscytowanie w związku z nauczaniem kursu, aby złagodzić strach, niepokój i izolację. Daj się poznać z dobrej strony, publikując powitalny film, biografię, zdjęcia, które opowiadają o tym, co robiłeś podczas społecznej, czy też linki do artykułów z wiadomościami lub klipy wideo. Zachęć każdego ucznia do spersonalizowania swojej strony głównej i spędzenia czasu na chodzeniu po klasie, prosząc uczniów o podzielenie się informacjami o tym, co opublikowali. Wprowadź komunikatory, kamery internetowe, blogi i vlogi.

Zadawaj pytania, które umożliwią uczestnikom zadawanie sobie nawzajem pytań, które wywołują bogatą dyskusję. Mów do uczniów jako całości, nie kieruj wszystkich

odpowiedzi do poszczególnych uczestników spoza grupy.

- **Moduł w skrócie**



- Użytecznym narzędziem do angażowania uczniów podczas zajęć jest [AnswerGarden](#). To minimalistyczne narzędzie do zbierania opinii, które można wykorzystać do działań z udziałem publiczności lub burzy mózgów online.

Źródło: Screenshot



- [Kahoot](#)

Kahoot! to darmowa platforma do tworzenia interaktywnych quizów. Została stworzona z myślą o szerokiej dostępności dla wszystkich, czy to w klasie, czy w innych środowiskach edukacyjnych na całym świecie.

Możliwe jest stworzenie serii pytań, format i liczba pytań zależy od Ciebie. Do swoich pytań możesz dodawać zdjęcia, filmy, diagramy tak, aby test był jak najbardziej przyjemny.

- **Dodatkowe informacje**

- Wideo: [Daphne Koller: What we're learning from online education](#)
- <https://www.khanacademy.org/>
- Artykuł: [Beyond Frameworks: Supporting Adult Educators to Leverage Technology and Customize the Learning Experience](#)

Moduł 2: Spersonalizowana nauka dla studentów

1.1 Wstęp/ zarys modułu

W dzisiejszych czasach dostosowanie się do potrzeb i preferencji uczniów nie jest łatwe, zwłaszcza gdy uczniów ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się jest coraz więcej. Niezależnie od charakteru i specyfiki ucznia istnieje wiele rozwiązań cyfrowych, które mogą wspierać korepetytorów i nauczycieli w ich codziennej pracy w dążeniu do spersonalizowanej nauki.

Spersonalizowane nauczanie oznacza dostosowanie się do indywidualnych potrzeb, sposobów uczenia się oraz dostosowania się do preferencji każdego ucznia. Dotychczas najlepszym scenariuszem indywidualnego nauczania było eksponowanie mocnych stron i stawianie wyzwań każdemu uczniowi. Dopiero w ostatnich latach technologia pozwoliła by stało się to w edukacji rzeczywistością.

Spersonalizowane uczenie się wykorzystuje niemal instynktowną zdolność uczniów do korzystania z technologii, ale to znacznie więcej niż technologia i algorytmy. Jest to celowe zaprojektowanie nauczania mieszanego, które łączy nauczanie bezpośrednie, nauczanie wspomagane technologią i współpracę między uczniami, aby wykorzystać zainteresowania każdego ucznia do zwiększonego uczenia się. Kiedy jest ono wprowadzone poprawnie prowadzi ono do bardziej rygorystycznego, ambitnego, angażującego i prowokującego do myślenia programu nauczania.

Jednak każdy nauczyciel powinien pamiętać, że nawet planowany lub zakładany program nauczania wymaga ciągłych korekt, ponieważ nasi uczniowie są różni i personalizacja procesu uczenia się jest nie lada wyzwaniem.

1.2 Zakres każdego podmodułu

✓ *Zmień salę lekcyjną w spersonalizowane miejsce do nauki spełniające indywidualne potrzeby uczniów.*

Moduł zawiera przydatne wskazówki, z których każdy nauczyciel może skorzystać, aby przenieść uczniów z tradycyjnego środowiska nauczania do spersonalizowanego miejsca uczenia się wspomagane technologią.

✓ *Najlepsze narzędzia i metody, aby uczynić nauczanie wyjątkowym i dostosowanym do potrzeb każdego ucznia.*

W tym module postaramy się odkryć ulubione, przyjazne dla użytkownika narzędzia techniczne, które zainspirują nauczycieli i uczniów, zwiększą ich kreatywność i sprawią, że to dynamiczne przejście na zdalną naukę będzie wygodniejsze dla obu grup. Możliwość zapoznania się z nowymi narzędziami i praktykami edukacyjnymi opartymi na technologii sprawi, że nauczanie stanie się bardziej wyjątkowe i dostosowane do potrzeb.

✓ *Przykłady innowacyjnych narzędzi, o których nauczyciele mogą nie wiedzieć.*

Oprócz krótkiego wprowadzenia do teorii KONEKTYWIZMU, czytelnicy otrzymają szereg wybranych, najnowocześniejszych narzędzi cyfrowych, stosowanych przez wielu nauczycieli.

2.1. Zmień salę lekcyjną w spersonalizowane miejsce do nauki spełniające indywidualne potrzeby uczniów.

➤ Ucz się od innych

Podróż ze starej do nowej post-pandemicznej rzeczywistości może na początku wydawać się trudna. Każdy nauczyciel musiał zacząć dokładniej planować swoje lekcje, zajmując się czasami kwestiami technicznymi lub dobierając niewłaściwą metodę prowadzenia różnych typów treści czy umiejętności. Jednak ciągła praca nad ich wykonaniem i dążenie do doskonalenia przynosi wiele korzyści. W tamtych czasach nauczyciele zaczęli wymieniać się swoimi doświadczeniami, szukać przydatnych informacji w Internecie, wspierać się nawzajem, wymieniać pomysły i rozumieć potrzeby uczniów poprzez ich opinie. Wkład uczniów i dalsze badania pedagogiczne mogą znacznie pomóc w udoskonaleniu procesu planowania lekcji.

➤ Korzystaj z technologii, którą znasz

Komputery, odtwarzacze MP3, DVD, radio, telewizja i Internet służące do przekazywania różnego rodzaju informacji, w tym tekstu, grafiki, dźwięku i obrazu, mogą znacząco pomóc uczniom na każdym poziomie edukacji. Wykorzystanie tych urządzeń i technologii w szkołach zmienia proces nauczania. Umiejętne wykorzystanie ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych) umożliwia zmianę dotychczasowej koncepcji nauczania szkolnego, a tym samym zmianę jego jakości. W dzisiejszych czasach jest to proces nieunikniony.

Technologia odgrywa znaczącą rolę w powodzeniu tego podejścia, ponieważ umożliwia zróżnicowanie w nauczaniu, jego ocenianie i wyrażanie uczenia się, a także gromadzenie danych uczniów. Uczniowie — pozostała część klasy i inni nauczyciele — mogą pomóc w dostosowaniu się do wszelkich dostępnych narzędzi. Uczniowie mogą używać telefonów komórkowych w celach edukacyjnych.

➤ Nauczanie mobilne BYOD/ BYOT

W związku z popularyzacją urządzeń mobilnych trend tzw. **konsumeryzacji** staje się coraz bardziej popularny. Jest to kolejny model integracji ICT w procesie edukacyjnym zwany **BYOD** (*Bring Your Own Device/ Przynies własne urządzenie*) albo **BYOT** (*Bring Your Own Technology/ Przynies własną technologię*), które promują korzystanie z własnych urządzeń mobilnych (smartfonów i tabletów) na zajęciach.

Podczas kursów dorośli słuchacze mogą korzystać z prywatnych smartfonów, tabletów i laptopów w celach edukacyjnych, takich jak:

- tworzenie i udostępnianie różnorodnych tekstów,
- spontaniczne komunikowanie się z ludźmi z różnych części świata,
- posiadanie kontaktu z językiem poza klasą,
- analizowanie własnych wypowiedzi w języku obcym,
- tworzenie artefaktów i dzielenie się nimi z innymi (Kukulska-Hulme, Norris, Donohue, 2015:7).

➤ Pozwól swoim studentom dokonywać ich własnych wyborów

Podejmij bardziej spersonalizowane podejście do różnych zadań. Zajęcia mogą rozpocząć się od mniejszych lekcji wstępnych, które następnie wpłyną na proces podejmowania decyzji przez uczniów. Studenci mogą mieć swobodę w wyborze swojej pracy, ale aby osiągnąć określone cele uczenia się muszą być one zgodne z przyjętymi standardami.

Uczniom można zaoferować wskazówki, jednocześnie pozwalając im wybrać własne ścieżki uczenia się i ukończyć działania, które mają dla nich największy sens. Na przykład, czytając opowiadanie, mogą wybrać między zwykłym czytaniem, a czytaniem razem podczas słuchania opowiadania. Mogą również zdecydować, czy dodać adnotacje online, czy w postaci drukowanej kopii. Mogą robić notatki na papierze lub ustnie zapisywać swoje myśli podczas analizowania historii.

Podczas gdy uczniowie nadal muszą pisać tradycyjne eseje, mają również szansę pokazać swoją naukę na wiele innych sposobów. W razie potrzeby możliwe jest przesłanie swojej analizy, pisanie tradycyjny esej, tworząc stronę internetową, tworząc infografiki lub pisząc scenariusz do filmu.

➤ Wybierz najlepszą metodę dostarczania treści

Po prostu spróbuj użyć technologii zamiast tradycyjnego nauczania twarzą w twarz.

Ostrożnie konstruuaj jednostki lekcyjne z określonymi celami uczenia się, które kierują metodą realizacji i działań edukacyjnych.

Decydując, jak zorganizować swoje lekcje, spójrz na działania edukacyjne, z których korzystałeś w przeszłości, aby zdecydować, które były skuteczne, a które należy udoskonalić lub zmienić.

Innymi słowy, zamiast pouczać swoich uczniów i pokazując im prezentacje PowerPoint podczas zajęć, po prostu daj im screencasty lub filmy, które mają obejrzeć w domu.

➤ Oceń w inny sposób

Zamiast po prostu zdawać egzamin pisemny na koniec każdej lekcji, spróbuj zastosować ocenianie kształtujące, konstruktywne, aby pomóc swoim uczniom. Na pewno powiedzą ci, czego potrzebują. Możesz użyć różnych metod związanych z technologią. Na przykład wykłady wideo mogą zawierać kilka interaktywnych pytań sprawdzających zrozumienie materiału. Kiedy tworzysz quizy na Kahoot!, w twojej klasie prawdopodobnie będzie panował zgiełk i hałas, ale jednocześnie otrzymasz natychmiastową informację zwrotną o tym, co musisz zrobić dalej, kogo trzeba podszkolić i komu byłoby lepiej w grupie, która realizuje bardziej zaawansowany materiał, podczas gdy ty ponownie uczysz resztę klasy. Wtedy dostrzeżesz wiele korzyści z indywidualnego podejścia do nauki.

Możesz także zbierać dane dotyczące oceny formatywnej poprzez:

- dyskusje,

- quizy samooceny, które dają studentom natychmiastową informację zwrotną na temat biegłości w określonych umiejętnościach,
- monitorowanie postępów zadań studentów w Google Documents,
- formularz edukacyjny (exit ticket), który ocenia poziom zrozumienia nowych koncepcji przyswojonych w czasie lekcji.

2.2 Najlepsze narzędzia i praktyki, dzięki którym nauczanie jest wyjątkowe i dostosowane do potrzeb każdego ucznia.

Termin KONNEKTYWIZM pochodzi od angielskiego słowa „connect” – „to connect”, które w dzisiejszych czasach oznacza „teorię nauczania-nauki w epoce cyfrowej”. Opiera się na przekonaniu, że celem nauczania jest samodzielne myślenia, które ma pierwszeństwo przed zdobywaniem wiedzy.

Kluczową kompetencją w tej teorii jest umiejętność właściwego wykorzystywania zdobyczonej techniki i wyszukiwania wiadomości w zewnętrznych bazach danych (tak zwane „know-where”), zamiast, jak poprzednio, z informacji wyuczonych lub zdobytych oraz kojarzenia i łączenia ich z innymi informacjami. Na tej podstawie student potrafi wyciągać wnioski, nabywając tym samym kluczowe umiejętności, które są bardzo cenne na rynku pracy XXI wieku.

NA POZIOMIE PEDAGOGICZNYM WYSTĘPUJE:

- Indywidualizacja uczenia się, wspieranie samodzielności osoby uczącej się – gotowość do brania odpowiedzialności za własną naukę w celu zaspokojenia własnych potrzeb, co skutkuje chęcią i umiejętnością działania samodzielnego lub we współpracy z innymi,
 - Zachęcanie uczniów do korzystania z **Otwartych Zasobów Internetowych** (Open Educational Resources OER) – materiałów dostępnych w Internecie z możliwością ich dalszego wykorzystania (z zalecanym korzystaniem z tzw. bezpłatnych licencji), które uczą umiejętności wyszukiwania, oceniania, interpretowania określonych treści oraz uświadamiania im potrzeby i korzyści płynących z dzielenia się wiedzą,
 - Zmiana nastawienia emocjonalnego i motywacyjnego do procesu uczenia się – związana z dostępem do nowoczesnych źródeł wiedzy, zerwanie z dominacją słowa mówionego i druku na rzecz obecności wielu „języków” oraz aktywizacji ucznia za sprawą multimedialnych,
- Nauka we własnym tempie/nauka samodzielna (self-paced training/self-direct learning)

Współczesne podejście do nauczania, uwzględniające efektywność i optymalizację procesu uczenia się, zachęca do korzystania z innowacyjnych, intuicyjnych form, ale także do budowania pozytywnych doświadczeń uczestników tego procesu. Oprócz form przekazywania wiedzy i ćwiczenia nowych umiejętności zwracamy uwagę na ich dostępność i sposób dostarczenia.



Źródło: talentlms.com

Jak sama nazwa wskazuje, podstawowym założeniem **nauczania samodzielnego** (self-paced training) jest dostosowanie procesu nauczania do indywidualnych możliwości przyswajania wiedzy przez danego uczestnika. O ile w tradycyjnych formach nauczania tempo ustala wykładowca/edukator/nauczyciel, o tyle self-paced training rządzi się innymi prawami – kurs zakładać może nawet nieobecność opiekuna.

Mając na uwadze wygodę uczestnika, który sam decyduje kiedy i gdzie się uczyć, szkolenie we własnym tempie pozwala w pełni dostosować proces nauczania do własnych preferencji i możliwości.

Ważnym czynnikiem jest tu również większa swoboda jednostki w gospodarowaniu czasem, w którym może i chce zdobywać wiedzę.

Zatem podejście do treningu we własnym tempie wymaga od uczestnika pewnej dojrzałości, poczucia odpowiedzialności, determinacji i motywacji na wysokim poziomie. Można zatem uznać, że taki proces uczenia się kształtuje osobowość samego uczestnika. Oczywiście, uczeń może z góry narzucić sobie terminy realizacji zadań, ale to wyłącznie od niego zależy, jak odpowiedzialnie i sumiennie wywiąże się z narzuczonego mu terminu.

Nawet jeśli podzielimy uczestników na grupy i jak najdokładniej zawężymy poziomy grup, zawsze zauważymy rozbieżności w tempie nauki czy wykonywania zadań. Self-paced training oferuje indywidualne podejście – jeśli ktoś potrzebuje więcej czasu na pracę nad danym materiałem, to idzie swoim tempem i nie konkuruje z nikim, co jednak w większości przypadków zniechęca uczestnika w grupie. Ci „bystrzejsi” i z większymi zdolnościami lub znacznie lepiej zarządzający czasem nie będą się nudzić. Uczestnik kursu e-learningowego staje się zdecydowany, samodzielny i zdobywa cenne doświadczenie poprzez samokształcenie.

➤ **Nauczanie twarzą w twarz, czyli laptop dla każdego**

Są kraje, które mają za sobą dziesiątki lat doświadczenia w masowym nauczaniu z wykorzystaniem laptopów w systemie 1:1. Jednak w naszym kraju nauczyciele, którzy zdecydowali się na zastosowanie takich nowatorskich rozwiązań, dopiero zaczynają pokonywać problemy i własne ograniczenia związane z brakiem doświadczenia i odpowiednich kompetencji.

Głównymi problemami są:

- intuicja techniczna (np. ocena skuteczności sieci bezprzewodowej przez nauczycieli: udostępnianie przez sieć bezprzewodową o zbyt małej przepustowości płyty DVD zawierającej multimedia z obrazem w wysokiej rozdzielczości),
- wykorzystanie określonych możliwości multimedialnych (np. wbudowana kamera internetowa jako narzędzie do wideokonferencji, aparat cyfrowy, rejestrator i odtwarzacz audio i wideo),
- dydaktyczne i komunikacyjne wykorzystanie mechanizmów Web 2.0 (np. tworzenie grup dyskusyjnych, publiczne komentowanie, korzystanie z forów dyskusyjnych i blogów, społeczności wirtualnych, portali społecznościowych w nauczaniu),
- odpowiednie korzystanie z dostępnych programów (np. do obróbki grafiki, dźwięku i wideo, do tworzenia i przeglądania map myśli),
- sprawne wyszukiwanie wartościowych informacji w sieci, zwłaszcza w językach obcych.

Netbooki w szkołach to pozytywna zmiana. Mimo różnych trudności i ograniczeń uczniowie przyswajają wiedzę na temat obsługi nowoczesnego sprzętu, poznają jego funkcje, zwłaszcza w kontekście przydatności w procesie uczenia się, częściej korzystają z multimediów i wykazują większą motywację do nauki. Rodzice są znacznie bardziej zainteresowani edukacją swoich dzieci. Z kolei nauczyciele widzą potrzebę w dalszym szkoleniu swoich uczniów.

➤ **nauka przesunięta w czasie / nauka odwrócona** (time-shifted learning/flipped learning)

Model flipped learning to podejście metodyczne, które odwraca lub zastępuje tradycyjną kolejność lekcji. W tradycyjnym modelu, w klasie, nauczyciel wprowadza uczniów w nowy temat (mini-wykład, prezentacja, praca nad tekstem, wyjaśnienie itp.), a uczniowie mają rozwiązać niektóre z zadań w domu celem jego utrwalenia. W „odwróconej klasie” zadaniem ucznia jest samodzielne zapoznanie się z nowym tematem (zwykle poprzez wykład wideo przygotowany przez nauczyciela). Natomiast na lekcji uczeń próbuje rozwiązać ćwiczenia poprzez twórczą pracę w grupach.

Źródło: szk.szkolazklasa.org.pl

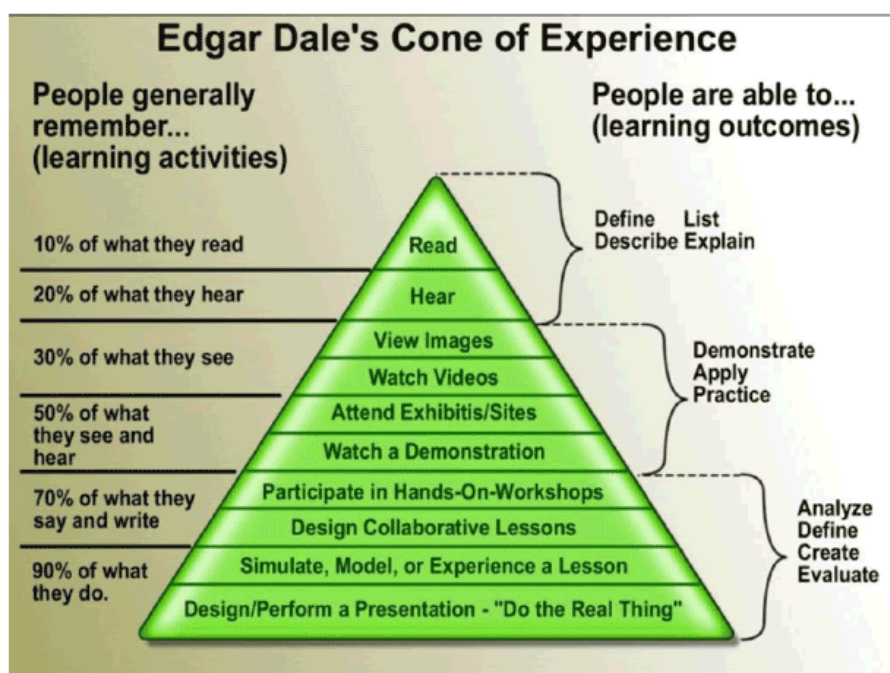
Rola nauczyciela w tym modelu jest znacząca i wymaga większego niż zwykle wkładu w treść merytoryczną i ocenę. Nauczyciel musi obserwować uczniów, udzielać im wsparcia i informacji zwrotnej na temat ich działań oraz oceniać ich pracę. Jednocześnie klasa staje się miejscem interaktywnej nauki, dostosowanym do potrzeb i możliwości poszczególnych uczniów.



➤ nauka we współpracy (collaborative learning)

Zgodnie z ideą collaborative learning, pracy zespołowej lub współpracy, uczestnicy tychże procesów dzielą się zadaniami, rozwijają i doskonalą kompetencje społeczne oraz osiągają obopólne korzyści. Rola nauczyciela jest tutaj znacząca. Nauczyciel w pełni nadzoruje proces dydaktyczny, nadaje mu właściwy kierunek oraz stwarza odpowiednią atmosferę i warunki do rozwoju procesów poznawczych uczniów, wzrostu wiedzy i umiejętności. Nauczyciel jest uważnym obserwatorem i oceniającym działania/zadania uczniów. Na bieżąco wspiera pracę grupy.

Grafika 1. Średnia zdolność zapamiętywania według stożka doświadczenia Edgara Dale'a



Źródło: www.uczieskuteczniej.wordpress.com

Powyższa **piramida nauki** to wykres przedstawiający wpływ formy dydaktycznej na przyrost wiedzy i zdolność zapamiętywania ucznia. Na wykresie przedstawiono bezwzględne wartości procentowe wskazujące, ile informacji jesteśmy w stanie zapamiętać w zależności od zastosowanego przez edukatora sposobu przekazywania wiedzy. Piramida ta jest fundamentem aktywizacji w edukacji i dowodzi, że "ludzie najefektywniej uczą się poprzez doświadczenie". Segmenty trójkąta oznaczają, że ludzie pamiętają 10% tego, co przeczytali, 20% tego, co usłyszeli, 30% tego, co zobaczyli, 50% tego, co zobaczyli i usłyszeli, 75% tego, co powiedzieli i zapisali (bądź nagrali), a 95% tego, co mówili i stosowali w praktyce.

Wspólne uczenie się ma więc bardzo satysfakcjonujące efekty, gdyż rozwija umiejętność wykonywania zadań i pracy zespołowej. Takie podejście jednocześnie uczy współpracy, odpowiedzialności za własne działania, a także sprawia, że uczniowie doceniają wkład innych osób i dostrzegają efekt dążenia do wspólnego celu.

➤ **Asynchroniczny model nauczania**

Nauczanie w trybie asynchronicznym zakłada, że podczas zajęć uczniowie i nauczyciel nie muszą znajdować się w tym samym miejscu i czasie. Rozwiązania asynchroniczne nastawione są na samodzielną naukę ucznia i to od ucznia zależy, kiedy to zrobi. Pracując w trybie asynchronicznym, student samodzielnie wybiera nie tylko termin nauki, ale także treść ćwiczeń, a także rozwiązuje testy na stronach internetowych czy serwerach FTP w Internecie. Materiały szkoleniowe mogą być również dostarczone na płytach CD.

ROZWIĄZANIA ASYNCHRONICZNE

Asynchroniczność oznacza brak kontaktu ucznia z nauczycielem i innymi uczniami, którzy mogliby doradzić czy też poprawić błędy. Tego typu rozwiązania informatyczne są aktualne po dziś dzień, a najpopularniejsze z nich to *Topclass* czy niemal synchroniczny *WebCT*.

2.3 Przykłady innowacyjnych narzędzi, o których nauczyciele mogą nie wiedzieć.

➤ **EDMODO**

VLE lub inaczej *Virtual Learning Environment (Wirtualne Środowisko Uczenia się)* reprezentuje platformy edukacyjne, które mogą wspierać organizację nauki w duchu konektywizmu. Oba są miejscem pozwalającym w wygodny, elektroniczny sposób organizować i zarządzać zajęciami (rejestr e-zajęć, przesyłanie materiałów, e-testy, korespondencja z rodzicami, szefem itp.) oraz wirtualną przestrzeń, w której studenci na tradycyjnych zajęciach mają możliwość tworzenia treści kursu w dogodnym dla siebie czasie i miejscu, dzieląc jednocześnie wspólne cele uczenia się z innymi.

Popularnym przykładem wirtualnego środowiska uczenia się i nauczania jest platforma EDMODO. Często określany jako „Facebook edukacji”, Edmodo posiada przyjazny dla użytkownika interfejs przypominający układ treści z Facebooka, ułatwiający tym samym szybkie poznanie portalu, co jest bardzo ważne przy korzystaniu z nowych technologii. Edmodo nie jest jedynym wirtualnym środowiskiem do nauki (inne przykłady to **Google Classroom, Blackboard, Moodle** czy **Itslearning**), ale posiada on funkcje, które pozwalają w prosty i efektywny sposób zastosować podejście konektywistyczne na lekcjach z języków obcych.

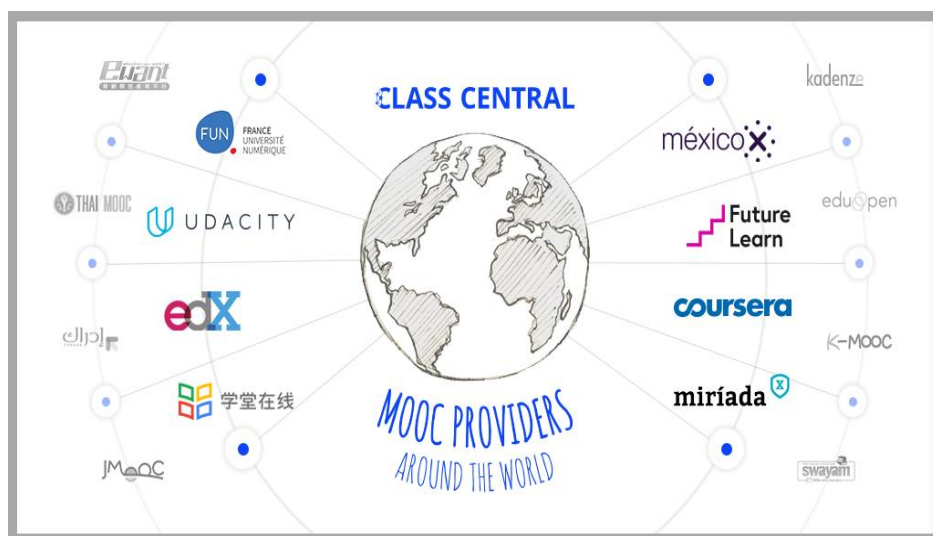
Edmodo umożliwia elektroniczną rejestrację kursu od pierwszych do ostatnich zajęć, dostęp do informacji nawet po zakończeniu spotkań. Cele do osiągnięcia, takie jak program kursu, czy dystrybucja materiałów mogą być uwzględnione.

Wiadomości od nauczycieli mogą dotyczyć zarówno informacji sprzed, jak i po zajęciach. Warto przed zajęciami powiedzieć uczniom, jaki będzie program najbliższego spotkania, dzięki czemu będą mogli się wcześniej przygotować i przypomnieć o ważnych projektach czy zadaniach. Dodatkowo można tu zawrzeć stały punkt: „Konsultacja pracy domowej” lub „Aktywne powtarzanie”.

➤ **Masowy Otwarty Kurs Internetowy (Massive Open Online Course)**

Masowy Otwarty Kurs Internetowy (MOOC) – niewątpliwie wpisuje się w ideę konektywizmu. Tworzone online i udostępniane na specjalnych platformach internetowych (np. Coursera.org, futurelearn.com, edx.com, Udemy) pozwalają na wirtualne spotkanie nieograniczonej liczby uczestników (nawet setek tysięcy) z dowolnego miejsca na świecie, których łączy wspólny cel – zdobywanie lub poszerzanie wiedzy z danego obszaru przy pomocy specjalistów w konkretnej dziedzinie.

Grafika 2. Przykłady platform MOOC



Źródło: <https://medium.freecodecamp.org/a-massive-list-of-free-online-course-providers-from-around-the-world-925766226f46>

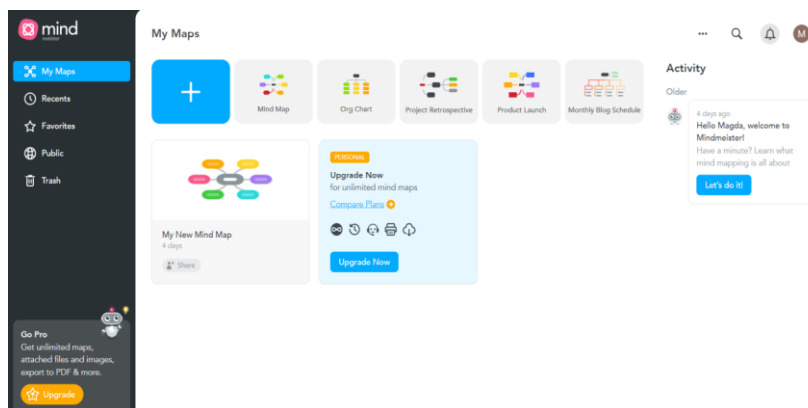
Dzięki technologii po raz pierwszy w historii edukacji każdy internauta może mieć dostęp do wiedzy oferowanej przez najlepsze uczelnie świata, materiałów przygotowanych przez uznanych specjalistów w danej dziedzinie. Dzięki technologii uczniowie korzystający z MOOC uczą się we własnym tempie, zarówno w środowisku domowym, jak i poza nim.

Koller & Vaan, 2013; Leber, 2013

2. Moduł w skrócie

- Proces uczenia się jest nieliniowy. Nauczyciele nie mogą oczekiwać, że wszyscy uczniowie w ich klasie będą się uczyć dokładnie w ten sam sposób lub w takim samym tempie.
- Uczniowie w zindywidualizowanym środowisku edukacyjnym znacznie poprawiają swoją wiedzę.
- Dzielenie się w kwestii wyznaczania celów pomaga uczniom rozwijać motywację i niezawodność.
- Angażowanie się w samoocenę pomaga uczniom rozwinąć umiejętności autorefleksji.
- Określanie ich najlepszych aktywności edukacyjnych i współtworzenie zadań z innymi, pomaga uczniom rozwijać ich umiejętności miękkie.
- Korzystanie z dowolnej technologii podczas zajęć przez uczniów może być wielką zaletą, jeśli zostaną oni odpowiednio poinformowani, jak i do czego one służą.
- Zarówno nauczyciele, jak i uczniowie powinni być regularnie powiadamiani i szkoleni w zakresie korzystania z nowo pojawiających się narzędzi/rozwiązań cyfrowych, które mogą ułatwić im pracę i uczynić ją przyjemniejszą.

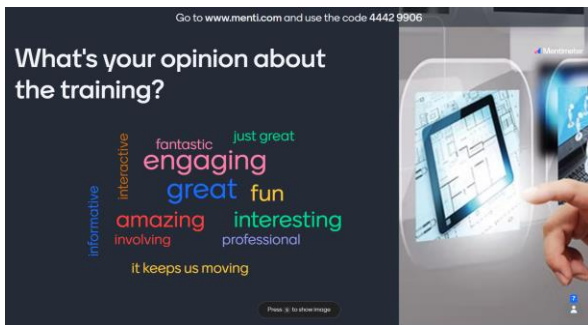
➤ Mind Meister



Mind Meister to internetowe narzędzie do mapowania

- Jest proste i intuicyjne. Program oferuje wiele szablonów oraz możliwość personalizacji.
- Dzięki połączeniu z Internetem można szybko dodawać zdjęcia i filmy dostępne poprzez wyszukiwarkę zainstalowaną w programie.
- Dzielenie się jest ważne – pozwala nam pracować razem. To ciekawe narzędzie do burzy mózgów online.
- MindMeister pozwala także na tworzenie prezentacji.

➤ Mentimeter



- Mentimeter to narzędzie, które oferuje kilka sposobów pomiaru opinii uczestników szkoleń.
- Mentimeter oferuje różne formy zbierania i przedstawiania opinii, idealnie nadaje się do celów ewaluacyjnych.
- Wyniki pojawiają się na ekranie natychmiastowo.
- Przykładowe działania: chmura słów, wybór wielokrotnego wyboru, wybór obrazków, skale suwakowe, rankingi odpowiedzi, odpowiedzi otwarte, proste quizy.

Moduł 3: Komunikacja

Zarys modułu

Komunikacja w klasie jest jedną z najważniejszych czynników, która pomaga uczniom skutecznie się uczyć. Wiele badań wykazało, że kluczem do sukcesu zarówno w uczeniu się, jak i nauczaniu, jest 50% wiedzy i 50% umiejętności komunikacyjnych.

Istnieją głównie cztery rodzaje komunikacji:

- Komunikacja werbalna: odbieranie lub przekazywanie informacji za pomocą języków przy pomocy dźwięków.
- Komunikacja niewerbalna: wysyłanie informacji bez słów poprzez mowę ciała, taką jak gesty, mimika, postawa, a nawet intonacja i wysokość głosu.
- Komunikacja pisemna: otrzymywania lub wysyłania informacji za pomocą dowolnego rodzaju tekstu.

- Komunikacja wizualna: przekazywania informacji za pomocą elementów wizualnych.

Celem modułu jest zwrócenie uwagi na znaczenie efektywnej komunikacji pomiędzy nauczycielami, a uczniami oraz udzielenie wskazówek, jak prawidłowo komunikować się w środowisku internetowym, do którego musieliśmy przyzwyczać się szybko, bez wcześniejszego przygotowania, kiedy rozpoczęła się pandemia koronawirusa.

Ten moduł dotyczy:

- Zaangażowania w komunikację między nauczycielem a uczniem
- Roli skutecznej komunikacji wymaganej na zajęciach online
- Wytocznych dotyczących komunikacji

Zaangażowanie komunikacyjne między nauczycielem a uczniem składać się będzie z następujących podmodułów:

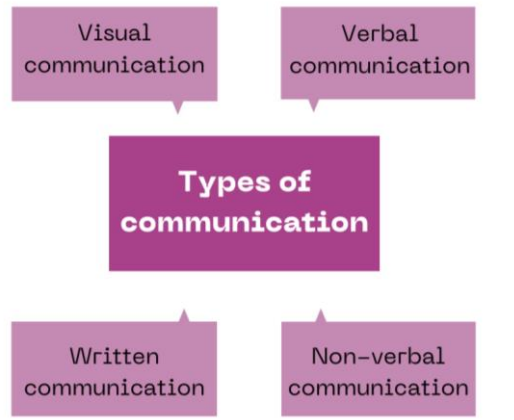
- 1.1. Dlaczego ważna jest dobra komunikacja między nauczycielem a uczniem?
- 1.2. Jak osiągnąć dobrą komunikację między nauczycielem a uczniem?

Dlaczego skuteczna komunikacja jest wymagana na zajęciach online składać się będzie z następujących podmodułów:

- 2.1 Różnice w komunikacji na zajęciach online
- 2.2 Dlaczego skuteczna komunikacja jest tak ważna i skuteczna w tym środowisku?
- 2.3 Wskazówki, jak osiągnąć efektywną komunikację

Wytoczne dotyczące komunikacji składać się będzie z następujących podmodułów:

- 3.1 Waga i znaczenie dyskusji
- 3.2. Rozpoczynanie i podtrzymywanie dyskusji



Komunikacja między nauczycielem a uczniem



1.1. Dlaczego tak ważna jest dobra komunikacja między nauczycielem a uczniem?

Mówi się, że we wszystkich zawodach ogromne znaczenie mają umiejętności miękkie, na które składają się między innymi zdolności przywódcze, umiejętności pracy w zespole, umiejętności rozwiązywania problemów, umiejętności krytycznego myślenia i umiejętności komunikacyjne. Bycie nauczycielem nie jest wyjątkiem od reguły.

Dobra komunikacja między nauczycielem a uczniem jest kluczowa głównie z czterech następujących powodów:

- ułatwia uczniom przyswajanie wiedzy, ponieważ nauczyciel jest tym, który musi przekazać trudne pojęcia w sposób zrozumiały dla uczniów, a także tym, który motywuje uczniów
- zmniejsza możliwości wypalenia zawodowego nauczyciela
- zwiększa szanse wykrycia problemów w klasie na wczesnym etapie
- wpływa na to, jak nauczyciele są postrzegani zarówno przez uczniów, jak i ich rodziców
- ułatwia rozmowę z rodzicami na drażliwe tematy, np. niewłaściwe zachowanie ucznia.

1.2. Jak osiągnąć dobrą komunikację między nauczycielem a uczniem?

Skoro wyjaśniliśmy już, dlaczego dobra komunikacja w klasie jest kluczowa, przyjrzyjmy się, jak osiągnąć dobrą komunikację między nauczycielem a uczniem:

- Upewnij się, że środowisko w klasie jest bezpieczne, tj. że wszyscy uczniowie mogą swobodnie wyrażać swoje opinie lub zadawać pytania bez obawy, że zostaną osądzeni. Udowodniono, że wspierający nauczyciele zwiększają osiągnięcia uczniów oraz ich uczestnictwo i zaangażowanie. Upewnij się, że ani ty, ani inni uczniowie nie poniżają się nawzajem, nie śmieją się, nie osądzają, ani tym podobne.
- Naucz się imion uczniów. Uznaje to ich indywidualność i jednocześnie sprawia, że czują się szanowani.
- Organizuj zadania, które należy wykonać w grupach lub podczas dyskusji grupowych, ponieważ jest bardziej prawdopodobne, że uczniowie zaczną się otwierać i zdobywać zaufanie podczas pracy w małych grupach.

- Kontroluj swój język ciała, upewniając się, że wszystkie sygnały, które dajesz poprzez mimikę, postawę, gestykulację, są pozytywne.
- Utrzymuj kontakt wzrokowy ze swoimi uczniami dając tym samym znak, że jesteś uważny.
- Bądź aktywnym słuchaczem, kiwaj głową i upewnij się, że dobrze rozumiesz, co uczniowie próbują ci przekazać, zadając dodatkowe pytania.
- Przekazuj swoim uczniom informację zwrotną – nie tylko o tym, co powinni poprawić, ale także o pozytywnych rzeczach, które robią, np. podniesieniu ręki, gdy chcą coś powiedzieć. Przy ocenianiu prac można zastosować „metodę kanapki”, która polega na pochwaleniu ucznia za dwie rzeczy i wskazaniu jednej, którą należy poprawić.
- Opowiadaj dowcipy lub anegdoty, aby rozluźnić napiętą atmosferę.

Dlaczego na zajęciach online wymagana jest efektywna komunikacja?

2.1. Różnice w komunikacji na zajęciach online

Sandra Mitchell-Holder (2016) stwierdza, że cel komunikacji online jest taki sam, jak cel komunikacji twarzą w twarz, tj. dzielenie się informacjami, budowanie i utrzymywanie relacji, bycie wysłuchanym i zrozumianym. Jednak w zależności od tego, czy zajęcia są stacjonarne, czy online, nauczyciele muszą stosować różne rodzaje komunikacji.



Comentado [OM1]: Any reference here?

Należy zdać sobie sprawę, że komunikacja online ma też swoje własne ograniczenia. Jak mogliśmy się przekonać podczas pandemii koronawirusa, czasami trudno było przekonać całą grupę uczniów do włączenia kamer podczas lekcji. Dlatego trudno było sprawdzić, czy rozumieją treść lekcji, czy są zdezorientowani lub zadowoleni.

Dlatego pierwszym krokiem na drodze do dobrej komunikacji między nauczycielem a uczniem jest upewnienie się, że wszyscy uczestnicy mają włączone kamery. Kamery pozwalają nam zobaczyć (w pewnym stopniu) mimikę twarzy, a także mowę ciała uczestników. Dlatego komunikowanie się wyłącznie za pomocą wiadomości tekstowych jest jeszcze większym wyzwaniem, ponieważ nie można polegać nawet na wysokości i intonacji głosu. Tym samym zarówno nauczyciele, jak i uczniowie pozbawieni są znaków przekazywanych za pośrednictwem komunikacji niewerbalnej.

2.2. Dlaczego skuteczna komunikacja w tym środowisku jest tak ważna?

Skuteczna komunikacja w środowisku internetowym jest ważna, ponieważ pomaga stworzyć poczucie wspólnoty, która ułatwia zawieranie znajomości. Jest to o tyle istotne, że w środowisku online uczniowie nie mają przerw, w których mogliby porozmawiać z rówieśnikami.

Tak więc wszystkie interakcje tak naprawdę mają miejsce podczas zajęć online.

2.3. Wskazówki, jak osiągnąć efektywną komunikację

Przyjrzyjmy się wskazówkom, które pomogą tobie jako nauczycielowi poprawić poziom komunikacji z uczniami:

- Przekaż swoim uczniom jasne informacje, jak mogą się z Tobą skontaktować w razie wątpliwości (e-mail, Microsoft Teams, Zoom itp.) oraz określ, jak długo będą musieli czekać na odpowiedź (maksymalnie 24 godziny, maksymalnie 2 dni, itp.),
- Użyj Zoom (<https://zoom.us/>), aby stworzyć pokoje, w których uczniowie mogą dyskutować w małych grupach,
- Przekaż swoim uczniom szczegółowe informacje zwrotne,
- Wyrażaj się jasno, ponieważ niuansów nie da się dobrze przekazać za pomocą tekstu,
- Zawsze kiedy masz możliwość, korzystaj z rozmów wideo,
- Używaj Canva lub Genally do tworzenia prezentacji, a następnie do większego zaangażowania uczniów w lekcję i wspierania komunikacji,
- Postępuj zgodnie z Netykietą.

Co to jest Netykieta? Netykieta to słowo oznaczające zestaw zasad, których należy przestrzegać, aby zapewnić, że komunikujesz się online przyzwoicie i z szacunkiem.

Wytyczne dotyczące komunikacji

3.1 Znaczenie dyskusji

Dzielenie się pomysłami z innymi osobami w grupie może nieść ze sobą poszerzenie własnych horyzontów. W rezultacie ludzie wydostają się z własnych „baniek”. Kiedy napotkamy sprzeczne poglądy, może dojść do dyskusji. Dyskusje mogą przynieść korzyści – pomagają uczniom przetwarzać informacje, ponieważ nie tylko muszą zapamiętać pewne informacje, ale muszą je zrozumieć, aby móc rozwinąć argumentację.

3.2. Rozpoczynanie i podtrzymywanie dyskusji

Jestem pewien, że każdy nauczyciel spotkał się (przynajmniej raz w życiu) z sytuacją, w której

próbował rozpocząć rozmowę, a odpowiadał tylko jeden uczeń albo cała klasa milczała, jakby to tylko nauczyciel miał mówić.

Konwersacje i dyskusje pomagają uczniom w formowaniu ich własnych opinii, dzięki czemu można ich lepiej zrozumieć i ułatwić sobie pracę, bo znając swoich uczniów łatwiej dopasować działania do ich postaw, potrzeb oraz zwiększyć ich zadowolenie.

Przyjrzyjmy się kilku wskazówkom, jak rozpoczynać rozmowy i jak skutecznie je prowadzić.

Prowadzenie dyskusji	
RÓB	UNIKAJ
<ul style="list-style-type: none">● Przygotuj i edukuj się;● Przygotuj pytania otwarte, które są związane z tematem, którym się aktualnie zajmujesz, np. jeśli zamierzasz rozmawiać z uczniami o podróżach, zapytaj ich, czy kiedykolwiek wyjeżdżali za granicę lub czego doświadczyli podczas ostatniej wycieczki itp;● Daj uczniom trochę czasu na wyszukanie informacji na dany temat, ponieważ w ten sposób mogą się w niego zagłębić i wyrobić sobie na ten temat własne zdanie;● Bądź aktywnym słuchaczem;● Pozwól wypowiadać się w pierwszej kolejności uczniom.	<ul style="list-style-type: none">● Nie rozpoczynaj dyskusji na temat, którego wcześniej dokładnie nie przestudiowałeś;● Nie zadawaj pytań zamkniętych;● Nie narzucaj swojej opinii;● Nie przerywaj;● Nie oceniaj swoich uczniów.

Ponadto należy również pamiętać o przydatnych zwrotach i wyrażeniach, które otwierają i podtrzymują dyskusje:

- Jaka jest twoja opinia na temat ...?
- Co sądzisz o ...?
- Możesz mi powiedzieć ...?
- Co rozumiesz poprzez...?
- Więc mówisz, że...?
- Sugerujesz, że ...?

Przydatne narzędzia

1. Padlet

Padlet (<https://pl.padlet.com/>) to narzędzie, które warto rozważyć w celu skutecznego dzielenia się informacjami, ponieważ uczniowie mogą dzielić się swoimi przemyśleniami/opiniami z klasą, a reszta może zobaczyć treść w czasie rzeczywistym. Uczniowie mogą udostępniać nie tylko wyrażenia lub rysunki, ale także pliki tekstowe oraz pliki audio i wideo. Padlet daje również każdemu możliwość reagowania na komentarze innych osób.

Padlet składa się z wielu różnych układów i opcji do wyboru:

- Ściana;
- Tło;
- Lista;
- Scenopis;
- Kolumna;
- Backchannel;
- Mapa;
- Oś czasu.

W zależności od wybranej opcji, zarówno komentarze, jak i sama treść będą ulokowane w różny sposób – mogą pojawiać się w szeregu kolumn (Kolumna); wzdłuż linii poziomej (Oś czasu); na mapie (Mapa) i tym podobne. Padlet może okazać się bardzo potężnym narzędziem, ponieważ może zaktywizować nieśmiałych uczniów, ponieważ nie będą oni zmuszani do mówienia lub zadawania pytań przed grupą, ale mogą to robić anonimowo. Co więcej, może to sprawić, że uczniowie bardziej się otworzą, ponieważ nie będą musieli martwić się o ocenę. W ten sposób można zwiększyć ich kreatywność i pewność siebie.

2. Flipgrid

Kolejnym przydatnym narzędziem do dyskusji w środowisku online jest aplikacja o nazwie Flipgrid (<https://my.flipgrid.com>) który został stworzony specjalnie do dyskusji. Narzędzie może okazać się przydatne zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. W celach zawodowych możesz używać go jako platformy, za pomocą której twoi uczniowie mogą łączyć się ze swoimi kolegami, prowadzić dyskusję i dzielić się opiniami. W życiu prywatnym możesz to wykorzystać do poszerzania horyzontów, poznawania ludzi z różnych zakątków świata, uczęszczania do klubów książki czy nauki języka za pomocą video coachingu.

Moduł w skrócie

- Nauczyciele muszą pracować nad swoimi umiejętnościami komunikacyjnymi
- Komunikacja online wymaga od edukatora innego podejścia
- Istnieją wskazówki, które mogą pomóc w zapewnieniu skutecznej komunikacji z uczniami

- Pozwól uczniom mówić pierwsi, bez ujawniania i narzucania im swojego własnego punktu widzenia
- Narzędzia cyfrowe dostępne online mogą pomóc w skutecznej komunikacji z uczniami

Moduł 4: Ewaluacja

Ewaluacje przeprowadzane są, by zweryfikować zrozumienie danego kursu, programu, czy efektu uczenia się.

Pomaga określić, co poszło dobrze, a co wymaga poprawy.

Ewaluacja jest istotnym etapem uczenia się i powinna być przeprowadzana w regularnych odstępach czasu; powinna być realizowana na początku każdej lekcji i uzgadniana przez ucznia i nauczyciela.

Jest pięć głównych typów ewaluacji:

- Formatywny – podejmowany podczas nauki, aby pomóc ukształtować to, co przekazujesz
- Podsumowujący – ocenia uczenie się na podstawie już ustalonych standardów
- Procesowy – realizowany w trakcie i po nauce, aby ocenić, jak przebiega proces uczenia się oraz określa to, co jest/poszło dobrze i jak można to poprawić
- Wynikowy – mierzy i podsumowuje wyniki tego, co stało się podczas nauczania
- Wpływowy – szersza ocena dotycząca wpływu długoterminowego



Grafika 3.

Ten moduł obejmuje:

- Techniki ewaluacji uczniów i nauczycieli.
- Autorefleksję.
- Ustalanie celów i oczekiwań dotyczących wsparcia uczniów.
- Najlepsze praktyki w zakresie ewaluacji.

Podmoduł Techniki ewaluacji uczniów i nauczycieli pokazuje wiele technik, które można wykorzystać oraz ich wady i zalety.

Podmoduł Autorefleksja podejmuje znaczenie i podzieli się metodami dotyczącymi samooceny.

Podmoduł Ustalanie celów i oczekiwań dotyczących wsparcia uczniów skupia się na pomocy nauczycielom w wyborze realistycznych celów dla uczniów.

Podmoduł Najlepsze praktyki w zakresie ewaluacji dotyczy wytycznych i zasad oceniania.

Techniki ewaluacji uczniów i nauczycieli

Ewaluacja jest najskuteczniejszym sposobem oceniania zrozumienia przedmiotu przez ucznia i ustalenia, czy nauczanie jest najbardziej korzystne z możliwych.

Istnieje wiele technik dostępnych dla nauczyciela, które pozwalają mu ocenić ucznia, naukę, a nawet siebie.

- Quizy online (prawda/fałsz, jednokrotnego/wielokrotnego wyboru, wielokrotnego wyboru itp.).
- Czynności typu „przeciągnij i upuść” (dopasowywanie, rozwijanie itp.)
- Pytania otwarte
- Pytania esejowe
- Ankiety/ankiety online
- Wywiady online
- Odgrywanie dialogów
- Zajęcia edukacyjne oparte na grach
- Ocena i recenzje rówieśników
- Dyskusje/posty na forum
- Uzupelnianie luki
- Krzyżówki lub puzzle

Nauczyciel znajdzie najlepszą metodę względem przedmiotu, który prowadzi i uczniów, których uczy.

Podczas planowania technik ewaluacji ważne jest, aby wziąć pod uwagę następujące kwestie, stosując zasadę VARCS (Ważność, Autentyczność, Rzetelność, Aktualność, Dostateczność):

- VALID (ważne) - Co będzie ewaluowane - czy jest to istotne i na odpowiednim poziomie?
- AUTHENTIC (autentyczne) – Upewnij się, że jest to samodzielna praca ucznia.
- RELIABLE (rzetelne) – Skąd będą wiedzieć, że osiągnęli swoje cele i czy praca jest spójna?
- CURRENT (aktualne) – Czy odnosi się do obecnych czasów?
- SUFFICIENT (dostateczne) – Jak to zmierze - według jakich kryteriów to zmierze? Co mają osiągnąć uczniowie, jeśli ich cele zostaną osiągnięte?

Wraz z rozwojem nauczania cyfrowego to samo dotyczy ewaluacji, co oznacza, że nauczyciele mają do dyspozycji różnorodne techniki, w tym:

Kahoot

[Kahoot! | Learning games | Make learning awesome!](#)

Kahoot to przyjazny, luźny i zabawny sposób ewaluacji. Działa ona na zasadzie gry w której to nauczyciel może zaprojektować własne quizy, aby dopasować je do przedmiotu jak i uczniów. Jest to bezpłatna strona internetowa dostępna dla wszystkich.

Google forms

[Google Forms: Online form creator | Google Workspace](#)

Formularze Google wymagają konta Google, by nauczyciel mógł opracować dany szablon/ankietę/dokument ewaluacyjny, istnieje jednak opcja, w której to wyniki mogą być analizowane i podsumowywane.

Survey Monkey

[SurveyMonkey: The World's Most Popular Free Online Survey Tool](#)

SurveyMonkey pozwala nauczycielom tworzyć quizy i ankiety. Tak samo jak w przypadku Formularzy Google, można je analizować. Dostępny jest bezpłatny plan podstawowy, ale za bardziej zaawansowane opcje pobierana jest opłata.

Mentimeter

[Interactive presentation software - Mentimeter](#)

Mimo, że podobny do pozostałych, Mentimeter może być używany do tworzenia quizów i ankiet. Może być on używany również online. Działa interaktywnie podczas użytkowania „na żywo”. Jednak za większość pakietów wymagana jest opłata.

Quizlet

[Learning tools and flashcards - for free! | Quizlet](#)

Quizlet oferuje również quizy na żywo, gry, a nawet testy praktyczne. Korzystanie z Quizlet wiąże się z opłatą. Istnieje również wiele aplikacji, stron internetowych i narzędzi dostępnych online, które umożliwiają nauczycielom tworzenie prezentacji, takich jak Nearpod [Nearpod: You'll wonder how you taught without it](#) lub Flipgrid [Flip \(flipgrid.com\)](#).

Pozwalają one nauczycielowi zapewnić naukę przez cały czas i pozwalają ocenić, czy należy natychmiast zmienić metodę nauki.

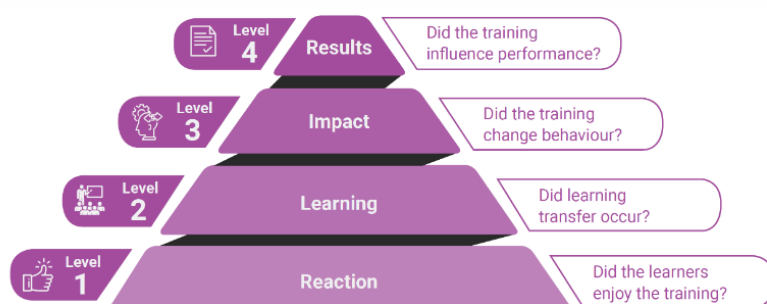
Jednak przy wyborze techniki ważne jest również rozważenie stosowanego modelu oceny, którym będziemy się kierować.

1. Model ewaluacji uczenia się Kirkpatricka.

Model oceny uczenia się Kirkpatricka ([Kirkpatrick's Model of Learning](#)) jest używany od ponad 50 lat. Model zachęca nas do oceny uczenia się na czterech poziomach:

- Reakcja – Czy szkolenie się podobało?
- Nauka – Czy słuchacze/ uczniowie zdali egzamin?
- Zachowanie – Czy działają lepiej?
- Rezultaty – Czy poprawiły się ich wskaźniki biznesowe?

- Ważne jest, aby korzystać z wszystkich czterech poziomów, w celu dokładnej weryfikacji tego, jak skuteczny był każdy etap uczenia się. Zaprojektuj swój program nauczania, zaczynając od problemu biznesowego. Następnie zidentyfikuj działania potrzebne do rozwiązania tego problemu i wiedzę potrzebną do wsparcia tych działań. Po zakończeniu zaprojektuj program potrzebny do przeprowadzenia tej nauki. Twoje wskaźniki oceny powinny być zgodne z tym samym łańcuchem, dzięki



czemu jeśli nie osiągniesz celu biznesowego, będziesz wiedział, co poszło nie tak.

Grafika 4.

2. Model ewaluacji uczenia się Kaufmana.

Kilka innych modeli opiera się na modelu Kirkpatricka lub na nie reaguje. Model ewaluacji uczenia się Kaufmana jest jednym z nich. Różni się on dwoma znaczącymi zmianami w stosunku do Kirkpatricka:

1. Kaufman dzieli poziom pierwszy Kirkpatricka na „wkład” i „proces”. „Wkład” to materiały i zasoby edukacyjne dostępne dla uczniów. „Proces” odnosi się do faktycznej realizacji doświadczenia edukacyjnego.
2. Kaufman dodaje piąty poziom powyżej korzyści organizacyjnych, wskazujący na korzyści dla społeczeństwa jako całości lub dla klientów biznesowych.

Kaufman zachęca nas do ewaluacji zasobów edukacyjnych oddzielnie od sposobu jego przekazywania, ponieważ są to całkowicie dwie różne rzeczy. Jednak piąty poziom jest nieco niezwiązany z poziomem uczniów. Większość organizacji zmagają się z gromadzeniem danych o wpływie programu szkoleniowego na wskaźniki biznesowe, nie mówiąc już o zadawaniu nam pytań dotyczących jego wpływu na społeczeństwo jako całość. Wpływ na klientów jest z pewnością ważny, ale zwykle jest już zawarty w ramach wskaźników biznesowych.



Grafika 5.

3. Model wartości uczenia się Andersona.

Jeśli program edukacyjny doprowadził do wzrostu produkcji fabrycznej o 50%, można by pomyśleć, że odniósł sukces. Ale jeśli organizacja, w której odbył się program, miała już nadwyżki zapasów i niewystarczającą sprzedaż, prawda jest taka, że program nauczania był słabo dostosowany do priorytetów organizacji.

Model wartości uczenia się Andersona ([Anderson's Value Of Learning model](#)) zachęca nas do skupienia się na ewaluacji zgodności celów programu nauczania ze strategicznymi celami organizacji. Dopiero po uzgodnieniu celów możemy ocenić sukces programu nauczania w osiągnięciu tych celów.

	Senior management trust in the learning contribution ∨	The organization requires learning value metrics ∨
Emphasis on the short-term benefits >	Learning Function Measures	Return on Investment Measures
Emphasis on the long-term benefits >	Return on Expectation Measures	Benchmark & Capability Measures

Grafika 6.

Comentado [OM2]: Missing source

4. Metoda przypadków sukcesu Brinkerhoffa.

Czasami programy edukacyjne odnoszą spektakularny sukces, a innym razem są totalną kląpą. Najczęściej są gdzieś pośrodku. Niezależnie od tego, jak udany może być program jako całość, zawsze znajdzie się kilka osób, którzy odnieśli sukces i kilku, dla których program nie zadziałał.

Metoda przypadku sukcesu Brinkerhoffa (Brinkerhoff's Success Case Method - SCM) polega na zidentyfikowaniu najbardziej i najmniej udanych przypadków w ramach programu nauczania i szczegółowej ich analizie. Porównując sukcesy z porażkami, możesz dowiedzieć się, co zmienić, aby zapewnić sukces w przyszłych przedsięwzięciach. Na podstawie tego, czego się nauczysz, możesz także napisać i opublikować historie sukcesu, aby pokazać, jak wartościowy był twój program.



Grafika 7.

Autorefleksja

Czym jest autorefleksja ?

„Autorefleksja to proces, dzięki któremu pogłębiasz zrozumienie tego, kim jesteś, jakie są twoje wartości i dlaczego myślisz i zachowujesz się tak, jak myślisz”.

Autorefleksja to sposób na samoocenę, a w tym przypadku na ocenę nauczania, oraz zachęcanie uczniów do refleksji nad swoją nauką.

Autorefleksja może obejmować:

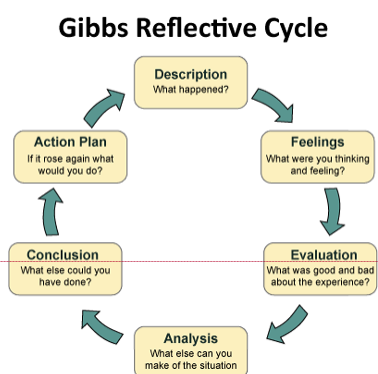
- Listę osiągnięć
- Osiągnięte cele
- Nieosiągnięte cele
- Plany na przyszłość

Korzyści z autorefleksji:

- Lepsze perspektywy
- Pracuj nad wyznaczonymi celami
- Zidentyfikuj obszary wymagające poprawy
- Wyższe poczucie własnej wartości
- Lepsza wydajność pracy
- Rzuć wyzwanie swojemu myśleniu
- Rozpoznaj zmianę
- Śledź swoje postępy

Istnieją różne modele wspomagające autorefleksję, a są nimi:

- Cykl refleksyjny Gibbsa



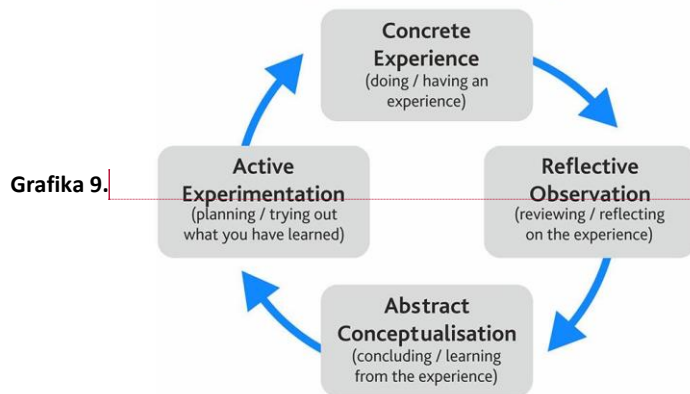
Grafika 8.

Comentado [OM3]: Missing source

Profesor Gibbs wymyślił ten model jako technikę refleksji, ponieważ wierzył, że pomaga ludziom uczyć się na podstawie sytuacji.

- Cykl refleksyjny Kolba

The Experiential Learning Cycle



Comentado [OM4]: Missing source

Cykl uczenia się przez doświadczenie jest wyjątkowy, ponieważ uczeń może rozpocząć go na dowolnym etapie.

Korzystanie z modelu da jednostce „punkt startowy” i pozwoli jej uczciwie zadawać pytania i na nie odpowiadać.

Podczas autorefleksji, należy mieć styczność ze swoimi wadami, jak i zaletami, by się z tego procesu uczyć. Jeśli zidentyfikowane zostaną mocne strony, należy nadal je rozwijać, jednak gdy pozostało kilka słabych, trzeba wprowadzić plan, aby je wykorzystać i przekształcić w mocne strony.

Wyznaczanie celów i oczekiwań dotyczących wsparcia uczniów

Wyznaczając cele, nauczyciel musi upewnić się, że są one odpowiednie dla ucznia. Ich zadaniem jest motywowanie i prowadzenie uczniów do ich ostatecznych celów.

Przy ustalaniu celów powinny być one SMART (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realistyczne, określone w czasie):

- S – SPECIFIC (skonkretyzowane)
- M – MEASURABLE (mieralne)
- A – ACHIEVABLE (osiągalne)
- R – REALISTIC (realistyczne)
- T – TIME BOUND (określone w czasie)

Wytyczne te zapewnią, że cel zostanie wyznaczony jasno i z określonymi granicami, ale także że będzie można je udowodnić zarówno nauczycielowi, jak i uczniowi.

Aby ustalenie celów działało:

- Zaczynaj wcześniej
- Rób to często
- *Postaw na wizualność*
- Wyznacz swoje osobiste znaczenie
- *Skoncentruj się na wyborach swoich uczniów*
- **Połącz wszystko razem**

Wyznaczanie celów powinno być uzgadnianie ze wszystkimi zaangażowanymi stronami i powinno być poddawane przeglądowi w regularnych odstępach czasu; zmiany mogą zostać wprowadzone pod warunkiem, gdy uczeń ma trudności z osiągnięciem określonego celu.

Korzystne może być również wyznaczanie celów w formie wizualnej, tak podstawowej jak dokument Word lub przechowywanie w jednym z wcześniej wspomnianych systemów, takich jak Dokumenty Google. Pozwala to uczniowi na dokonanie przeglądu, ale czyni go bardziej namacalnym.

Najlepsze praktyki ewaluacji

To zestaw wytycznych lub standardów, który był wcześniej stosowany lub którego skuteczność została udowodniona.

Zasady:

- **Przejrzystość:** Ewaluacje powinny być projektowane, przeprowadzane i raportowane z jasnym celem, który jest przejrzysty dla wszystkich, którzy biorą w tym procesie udział.
- **Uczciwość:** Praktyka ewaluacji powinna wykazywać odpowiedzialność wobec uczestników zgodnie z ustalonymi zasadami etycznymi oraz zapewniać prawdziwość i ważność wyników.
- **Niezależność:** Oceny powinny być niezależne od partykularnych interesów i różnic władzy.
- **Dostępność:** Wyniki ewaluacji powinny być ogólnodostępne i możliwe do przekazania odpowiednim odbiorcom.
- **Zaufanie:** Żadna ewaluacja nie może przebiegać skutecznie bez zaufania, które należy rozwijać i pielęgnować poprzez uzgodnione procedury etyczne dotyczące postępowania i raportowania, które są uczciwe i sprawiedliwe dla wszystkich.
- **Sprawiedliwość:** Przeprowadzanie ewaluacji powinno szanować perspektywy i ludzką godność wszystkich uczestników i interesariuszy, niezależnie od ich pozycji w kontekście zawodowym lub struktur społecznych.

- **Przejrzystość:** Zasady leżące u podstaw ewaluacji, jej podejście, praktyki etyczne, ograniczenia i zastosowania powinny być jasno przedstawione wszystkim zainteresowanym stronom.
- **Różnorodność:** Ocena powinna respektować różnice kulturowe, płciowe i wiekowe oraz dążyć do uwzględnienia wszystkich istotnych punktów widzenia, w tym poglądów osób tradycyjnie pozbawionych praw, marginalizowanych lub trudno dostępnych.

Bibliografia

- Center for Innovative Teaching and Learning. Discussions. Indiana University Bloomington. <https://citl.indiana.edu/teaching-resources/teaching-strategies/discussions/index.html>
- Classroom Communication: Why It Matters and How to Improve It. Rise Vision. (2021, November 26). <https://www.risevision.com/blog/classroom-communication-why-it-matters-and-how-to-improve-it>
- Hanifan, Olivia. 5 Ways to Establish Effective Communication in the Classroom. Mentimeter. (2022, October 1) <https://www.mentimeter.com/blog/interactive-classrooms/5-ways-to-establish-effective-communication-in-the-classroom>
- How Flip Works. Flip. <https://info.flip.com/getting-started.html>
- How to create an open conversation with your students. Ellisson. <https://www.ellisoneducation.com/blog/how-to-create-an-open-conversation-with-your-students/>
- How To Improve Communication in E-Learning. Learn Dash. <https://www.learndash.com/how-to-improve-communication-in-e-learning/>
- Issa, Suzanne. How to get students talking—with minimal input. EF. (2020, January 16). <https://teacherblog.ef.com/advanced-conversation-class-little-teacher-preparation/>
- Kaplan, Zoe. Forage. Home > Basics > What Are Soft Skills? Definition and Examples
- Mitchell-Holder, Sandra. PressBooks. Humanizing online teaching and learning. <https://pressbooks.pub/humanmooc/chapter/lets-talk-effectively-communicating-with-your-online-students/>
- New EdTech Classroom. Padlet Tutorial for Teachers. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=dC69Sr-OQik>
- Online classes: improving communication with students. BlogCoursify.me. <https://blog.coursify.me/en/online-classes-communication/>
- Pocketful of Primary. Padlet Tutorial for Teachers + 8 Ways to Use With Students. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=x9IQVofS43I>
- Sinha, Prerna. Why Good Communication Skills are Important for Teachers. Classplus Growth Blog. (2022, July 16). <https://classplusapp.com/growth/why-good-communication-skills-are-important-for-teachers/>
- Sword, Rosalyn. Effective Communication in the Classroom: Skills for Teachers. Hub. (2020, November 16).

- <https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/communication-skills-for-teachers/>
- Useful phrases for discussions. <https://ocw.upj.ac.id/files/Slide-LSE-08.pdf>
 - Types of communication. Valamis. <https://www.valamis.com/hub/types-of-communication>
 - Verner, Susan. In the world of language learning, communication is king. Busy Teacher. (<https://busyteacher.org/23001-get-students-talking-more-5-easy-strategies.html>)
 - What Are Soft Skills? Definition and Examples. <https://www.theforage.com/blog/basics/what-are-soft-skills-definition-and-examples>
 - What is Netiquette? 20 rules Internet Etiquette Rules. Kaspersky. <https://www.kaspersky.com/resource-center/preemptive-safety/what-is-netiquette>
 - Alawamleh Mohammad, et al. The effect of online learning on communication between instructors and students during Covid-19 pandemic. (2020, August 10). <https://www.uwinnipeg.ca/remote-hub/docs/effect-online-learning-on-communication-instructor-student.pdf>
 - Berry, Elizabeth. Foster Connections in the Classroom by Checking Out These 9 Tips on How to Communicate with Students. Science and literacy. <https://scienceandliteracy.org/how-to-communicate-with-students/>
 - Millennial Era to Create Students' Self Regulation Capability in Learning. <https://www.scitepress.org/Papers/2019/100181/100181.pdf>
 - Ramadhani, Emilia. Effective Communication between Teachers and Students in the
 - Tag: Success in Online Learning. Michigan Virtual. <https://michiganvirtual.org/blog/tag/success-in-online-learning-blog-series/>
 - Uwe, Baumann, et al. New challenges, the role of the tutor in the teaching of languages at a distance. Cairn Info. (2008, March). <https://www.cairn.info/revue-distances-et-savoirs-2008-3-page-365.htm>
 - <https://www.iste.org/explore/personalized-learning/turn-your-classroom-personalized-learning-environment>
 - <https://www.prodigygame.com/main-en/blog/personalized-learning/>
 - www.mindmeister.com
 - www.mentimeter.com
 - "Model akwizycji języka obcego a aktywizacja sieci neuronalnych w kontekście koncepcji inteligencji wielorakich", Podręcznik metodyczny, A. Kamont; M. Bednarek, Łódź, 2019
 - Personalized learning (theory): <https://www.understood.org/en/articles/personalized-learning-what-you-need-to-know>
 - Personalized learning (theory): <https://www.hmhco.com/blog/what-is-personalized-learning-in-education>
 - video (digital tools): <https://www.youtube.com/watch?v=DeBwbVil81Q>

- video (digital tools): <https://www.youtube.com/watch?v=C7etwbRgqsg>
- article (best practices in online education): <https://teachremotely.harvard.edu/best-practices>
- Professor Graham Gibbs "Learning by Doing."
- Goal Setting Guide: The 7 Steps to Effective Goal Setting | Gtmhub
- Evaluation (anngravells.com)
- Lessons Learnt | Better Evaluation
- Grafika 1. the peak performance center accessed September 22 Types-of-Evaluations.jpg (401x359) (thepeakperformancecenter.com)
- Symonds research accessed September 22 25 Best Online Tutoring Tools & Software for teachers & freelance trainers. (symondsresearch.com)
- E learning industry accessed September 22 4 Learning Evaluation Models You Can Use - eLearning Industry
- Grafika 4. Kody survey accessed September 22 How to Master Kirkpatrick model of training evaluation | Kodosurvey
- Grafika 5. Talent lms accessed September 22 How to Evaluate Training - Criteria, Methods & Tools for 2021 (talentlms.com)
- Grafika 6. Watershed accessed September 22 What is Anderson's Model for Learning Evaluation? [OVERVIEW] (watershedlrs.com)
- Grafika 7. VSkills accessed September 22 Brinkerhoff's Success Case Method | Govt Certification | Vskills Tutorials
- A conscious rethink accessed September 22 What Is Self-Reflection And Why Is It So Important? (aconsciousrethink.com)
- Grafika 8. Crowe associates accessed September 22 Gibbs Reflective cycle | Crowe Associates (crowe-associates.co.uk)
- Grafika 9. Skills hub accessed September 22 What Are KOLB's Learning Styles? | Skillshub
- Kappan online accessed September 22 Goal-setting practices that support a learning culture - kappanonline.org
- The Power of Collaborative Learning: Josh Bersin
- "9 strategies for effective online teaching", article written www.pearson.com
- mmb Institut: www.mmb-institut.de/
- <https://padlet.com/>
- <https://kahoot.it/>
- <https://answer garden.ch/>